

Vindelns
Kommun

Upphandlings- och inköspolicy

Dokumenttyp	Dokumentägare	Beslutsinstans	Giltig till
Styrdokument	Ekonomiavdelningen	Kommunfullmäktige	Tillsvidare
Upprättad av	Fastställd/uppriättad	Reviderad av	Senast reviderad
Linn Gustafsson	Kommunfullmäktige		
Dokumentet gäller för Vindelns kommun, AB Bubergsgårdens friluftsanläggning Vindelnbostäder AB			Diarienummer K-2023-629

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Upphandlings- och inköpspolicy.....	3
Syfte.....	4
Omfattning.....	4
Gällande lagstiftning och regelverk.....	4
1. All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetsyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.	5
2. De upphandlade ramavtalen ska användas	5
3. Upphandling ska bedrivas affärsmässigt så att förtroende för kommunen som offentlig myndighet och avtalspart upprätthålls	5
4. För att främja hållbarhetsperspektiv vid upphandling och inköp ska ekonomisk, social och ekologisk hänsyn vara ledande	6
5. Vid upphandling ska möjligheter för små och medelstora samt lokala företag att delta beaktas.....	6
6. Upphandlade avtal och leverantörer ska följas upp.	7
7. Den kommungemensamma avtalsdatabasen ska användas.	7
8. Kommunens styrelser, nämnder, verksamheter och bolag ansvarar för denna policy samt att regler och riktlinjer följs.....	7

Upphandlings- och inköbspolicy

Upphandlings- och inköspolicyn innehåller riktlinjer som utöver lag om offentlig upphandling ska tillämpas vid upphandling av varor och tjänster samt byggentreprenader.

Nedan listas dessa riktlinjer.

1. All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.
2. De upphandlade ramavtalen ska användas.
3. Upphandling ska bedrivas affärsmässigt och så att förtroende för kommunen som offentlig myndighet och avtalspart upprätthålls.
4. För att främja hållbarhetsperspektiv vid upphandling och inköp ska ekonomisk, social och ekologisk hänsyn vara ledande.
5. Vid upphandling ska möjligheter för små och medelstora samt lokala företag att delta beaktas.
6. Upphandlade avtal och leverantörer ska följas upp.
7. Den kommungemensamma avtalsdatabasen ska användas.
8. Kommunens styrelser, nämnder, verksamheter och bolag ansvarar för denna policy samt att regler och riktlinjer följs.

Syfte

Policyn ska säkerställa att kommunens upphandlingar och inköp görs i enlighet med EU-direktiv, svensk lagstiftning och denna policy. Vidare skall policyn säkerställa att varor, tjänster och entreprenader med rätt kvalitet till lägsta kostnad köps in samt att sociala och etiska hänsyn och krav på funktion och miljöhänsyn är en naturlig del av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet.

Omfattning

Dessa regler gäller för all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader inom hela den kommunala organisationen samt för kommunens styrelser, nämnder, verksamheter och bolag.

Gällande lagstiftning och regelverk

Övergripande regelverk för all upphandling är EU:s upphandlingsdirektiv¹, vilket ligger till grund för LOU, LUF, LUFS, LUK och annan svensk lagstiftning.

De lagar som styr all offentlig upphandling bygger på fem grundläggande principer. Bestämmelserna i upphandlingslagarna ska alltid tolkas mot bakgrund av dem.

- Icke-diskriminering

Principen om icke-diskriminering innebär ett förbud mot att diskriminera leverantörer på grund av deras nationalitet, som exempelvis medborgarskap, etablerings- eller verksamhetsland.

- Likabehandling

Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges samma förutsättningar. Alla leverantörer måste till exempel få tillgång till samma information samtidigt, så att ingen leverantör får ett övertag.

- Proportionalitet

Proportionalitetsprincipen innebär att kraven och villkoren i upphandlingen ska stå i rimlig proportion till det som upphandlas. De åtgärder som den upphandlande myndigheten genomför får inte gå utöver vad som är nödvändigt för den aktuella upphandlingen.

- Öppenhet

Principen om öppenhet, även kallad transparensprincipen, innebär att upphandlingar ska präglas av öppenhet och förutsebarhet. Upphandlingarna ska vara offentliga och upphandlingsdokumenten ska vara klart och tydligt formulerade och innehålla samtliga krav som ställs. Uppgifter som gäller upphandlingen får inte hemlighållas. Upphandlingen ska annonseras offentligt och de leverantörer som deltagit i anbudsförfarandet ska informeras om resultatet.

- Ömsesidigt erkännande

Principen om ömsesidigt erkännande innebär att intyg och certifikat som har utfärdats av en medlemsstats myndigheter även ska gälla i övriga EU- och EES-länder.

¹ [Sveriges Riksdag - EU-direktiv](#)

1. All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Att anskaffningar ska baseras på vad som är bäst för kommunen innebär att inköpen ska samordnas så att skalfördelar erhålls och styrning och uppföljning underlättas. Samordnad upphandling ska genomföras inom de områden där det finns gemensamma behov och ska koordineras av kommunens upphandlingsfunktion².

Förutsättningen för att upphandlingsfunktionen ska kunna koordinera och ge stöd i genomförandet av upphandlingar med god kvalitet krävs det att verksamheter och uppdragsgivare bidrar med relevant kompetens i upphandlingsgrupperna.

Bestämmelsen innebär dock inte att samordning alltid ska ske så snart flera verksamheter har liknande behov. Det avgörande är vad som är kommunens gemensamma bästa och även faktorer som talar emot en samordning ska beaktas. Sådana faktorer kan vara att kvalitetskraven är så vitt skilda mellan olika verksamheter. Utgångspunkten ska dock alltid vara att kommunen bästa främjas genom samordnade upphandlingar, där det är lämpligt.

Helhetssynen innebär också att innan beslut om inköp sker ska verksamheten bedöma om behov kan tillgodoses på annat sätt än att köpa in varor eller tjänster.

2. De upphandlade ramavtalen ska användas

Bestämmelsen innebär att kommunens verksamheter är skyldiga att använda de upphandlade ramavtalen vid inköp som omfattas av ramavtalet och där behovet kan tillgodoses av ramavtalet. Vid avsteg ska skälen till detta dokumenteras av berörd verksamhet och godkännas av dess chef. Detta gäller för alla inköp oavsett värde.

3. Upphandling ska bedrivas affärsmässigt så att förtroende för kommunen som offentlig myndighet och avtalspart upprätthålls

Inköps- och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. All upphandling ska präglas av affärsmässighet, utnyttjande av konkurrens samt objektivitet. Ingen ovidkommande hänsyn får tas. Företrädare för kommunen ska uppträda på ett affärsmässigt korrekt sätt. Samarbete mellan köpare och säljare ska ske i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls.

De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen och dess bolag/stiftelser ska i upphandlings- och inköpsituationer tillämpas. I alla sammanhang ska ett sådant förhållningssätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta. Den som är offentliganställd bör beakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas likvärdigt.

² Central funktion för att samordna och ge stöd i upphandlingsprocesser.

4. För att främja hållbarhetsperspektiv vid upphandling och inköp ska ekonomisk, social och ekologisk hänsyn vara ledande

Strategiska överväganden

Föremålet för upphandlingen ska kopplas till kommunens mål som formulerats i övergripande strategier och budget samt andra styrande dokument. Vidare ska livscykelperspektivet vara grundläggande vid beräkning av kostnadseffektivitet. Vid upphandlingar där inneboende konflikter mellan olika hållbarhetsaspekter finns, ska dessa synliggöras och bedömas. Dessa bedömningar ska grunda sig på kommunens övergripande strategier.

Kommunen ska genom att ställa krav vid sina upphandlingar och inköp bidra till en bättre miljö och ett hållbart samhälle. Detta ska ingå som en naturlig del i varje upphandling. I hållbar upphandling ingår att ta hänsyn till flera perspektiv såsom tillgänglighetskrav, hållbarhetskriterier, att beakta frågor om etisk handel och företags sociala ansvar (CSR) samt möjliggöra för innovationer. Särskild hänsyn ska tas till ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter³ i arbetslivet samt FN:s barnkonvention⁴.

Miljö

Kommunen ska verka för en hållbar samhällsutveckling genom att ställa relevanta miljökrav, som ska vara kopplade till föremålet i varje upphandling. Upphandlingsmyndighetens kriterier kan vara ett stöd i arbetet med att ta fram kraven. Krav som ställs ska vara förenliga med unionsrätten och anges i förfrågningsunderlaget.

Social och etisk hänsyn

Kommunen ska verka för att relevanta sociala och etiska krav ställs där det är möjligt. Det kan exempelvis handla om att säkerställa schyssta arbetsvillkor för de personer som ska utföra offentliga kontrakt samt att erbjuda personer som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till sysselsättning.

Om det vid marknadsanalysen framkommer att det finns en risk för brott mot de mänskliga rättigheterna ska etiska krav alltid ställas. Krav som ställs ska vara förenliga med unionsrätten och anges i förfrågningsunderlaget.

5. Vid upphandling ska möjligheter för små och medelstora samt lokala företag att delta beaktas.

En tydlig ambition med kommunens upphandlingar ska vara att kommunens lokala företag ska ha möjlighet att delta som anbudsgivare. Dessa företag kan ha fördelar som kommunerna i sitt arbete ska försöka ta till vara, och detta kan också innebära att mindre företag aktivt initierar utökade samarbetsformer. Denna ambition innebär dock inte att kommunen ska sänka den standard eller de krav som krävs ur ett verksamhetsperspektiv. I de fall det är nödvändigt ska kommunen därför initiera egna upphandlingar för att

³ [Internationella arbetsorganisationen \(ILO\)](#)

⁴ [FN:s barnkonvention](#)

säkerställa att ambitionen efterlevs. Att ta hänsyn till det egna näringslivet bör ske genom så kallad tidig dialog med potentiella anbudsgivare. Dialogen får dock aldrig leda till att man ger någon leverantör en otillbörlig konkurrensfördel.

6. Upphandlade avtal och leverantörer ska följas upp.

Uppföljning ska ske såväl på verksamhetsnivå som på kommunnivå. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden. Uppföljning på verksamhetsnivå beskrivs i "Rutin för hantering av upphandlingar" medans uppföljning på kommunnivå hanteras i internkontrollplanen.

Vid uppföljning av avtal där det finns miljö- och/eller etiska krav bör dessa följas upp när det är lämpligt.

7. Den kommungemensamma avtalsdatabasen ska användas.

Kommunens avtal ska finnas tillgängliga i avtalsdatabasen på E-avrop.

8. Kommunens styrelser, nämnder, verksamheter och bolag ansvarar för denna policy samt att regler och riktlinjer följs.

Det är kommunstyrelsen samt respektive styrelse för bolag och nämnd ansvarar för tillämpning av policyn och de regler och riktlinjer som gäller för upphandling och inköp.